

„Soča“ izhaja vsak petek in vol
po pošti prejet ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „po
sanicah“ se plačuje za navadno tristo
na vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Zaveže črke po prostoru.

SOČA

Pesamezna številka se dobiva
8 kr. v tobakarnicah na starem trgu
in v Nauški ulici.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu
naročnika na upravništvu „Soča“: Mi-
larijanski tiskarji v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na
se blagovoljno frankujejo.— Delavcem
in drugim nepremožnim se naročnika
zuiža, ako se oglase pri upravništvu

Državni zbor razpuščen.

„Wiener Zeitung“ je objavila ce-
sarski patent od 23. t. m., vsled katerega je
državni zbor razpuščen in so napovedane nove
volitve, katere se imajo v kratkem izvršiti. Ta
novica je došla nam v Gorico preteklo nedeljo
in vse je bilo vsled nje iznenadjeno, ker nikdo
ni pričakoval, da bode razpuščen državni zbor
prav zdaj, ko mu je imela v par mesecih po-
teči šestletna doba, za katero je bil voljen.
Po preteklih božičnih počitnicah, med katerimi
so sicer zborovali češki, nižje-avstrijski in ti-
rolski deželni zbor, so se državni poslanci ravo
pripravljali in spravliali že svoje kovčge,
da bi se spet odpočili na Dunaj in tam pri
vsej zmešnjavi, ki je zadnji čas zavlada med
raznimi državnozbornimi strankami, rešili vsaj
državni proračun za l. 1891. Poslanci so obra-
čali, a vlada je obrnila; državnega zbora ni
več in nove volitve so pred durmi. To se je
zgodilo prav po angleški. Tudi na Angleškem,
kjer je parlamentarizem v teku več stoletji
najbolj dozorel in se razvil, le redkokdaj zbu-
ruje državni zbor toliko časa, dokler mu ne po-
teča doba, za katero je bil voljen, ampak vla-
da ga navadno kratko pred koncem dobe raz-
pusti.

Tudi sedaj razpuščenemu državnemu zboru
avstrijskemu je imela poteči šestletna doba še
le meseca junija, in vendar je vlada presvitle-
mu cesarju nasvetovala razpust državnega zbora.
Kaj je dalo vladi vendar povod k temu nepri-
čakovanemu koraku, bode vprašal vsakdo.
„Wiener Zeitung“ nam da o tem neko-
liko pojasnila, ker v isti številki, v kateri ob-
javlja cesarski patent o razpustu državnega

zbora, med drugim piše, da je bilo zdaj proti
koncu v zboru delovanje počasnejše in težav-
nejše, ker vsled nastalih sprememb med stran-
kami vlada ni imela več gotove in zanesljive
večine; zato naj se z novimi volitvami razjasni
dosedanji temni politički položaj.

Vlada pa tudi naznanja, kakošno večino
si želi v novem zboru, da bode mogoče z njo
vladati. Isti list namreč piše:

„Avstriji je potreben v prihodnje tak zbor,
ki avstrijsko misli, čuti in deluje, ki države
moč više ceni, ko strankarske interese. Večina
ima zadoščevati državnim potrebščinam in krep-
ko razvijati svojo postavodajalno delovanje;
ona naj se vstavlja vsem nepatriotičkim in
skrajnim nakanam, ustavo in ustavno zagotov-
ljene pravice kraljestev in dežel varovati, indi-
vidualnost raznih narodov in najglavnejšo pod-
lago človeške npravnosti, versko prepričanje,
spoštovati. Večina ima taka biti, da razume
znamenja časa, ker kakor celo naše privatno
in javno življenje ne sme malomarno prezirati
nekaterih socialnih pojavov, tako mora tudi
postavodajalna oblast imeti pravi razum za so-
cijalna vprašanja.... Ker je Avstrija tako raz-
lična po svoji naravi, razmerah in ljudstvenih
interesih, zato se tudi ni nadejati enolične ve-
čine, zato bode naloga cesarske vlade državno
politiko pri katerihkoli razmerah krepko voditi.
Kdor pa našo državo in njeno zgodovino pozna,
mora pričakovati, da se bode po volitvah iz
politikov tudi različnega mišljenja dala dobiti
taka večina, ki bode pripravljena zadostiti na-
logi našega postavodajstva in v tem zmislu tu-
di podpirati vlado, kateri bode ljubo sodelo-
vanje vsakega trezno, patrijotično mislečega.“

Kakor je iz tega vladnega programa raz-

vidno, hoče grof Taaffe še za naprej hoditi
svojo dosedanje pot, stati sicer nad strankami
pa pri tem imeti neko konservativno politiko,
zato bode skušal dobiti takšno večino, kakor
jo je imel do zdaj in ki bode obstajala iz
zmernejših elementov. Ako se mu to posreči,
pokazale bode volitve.

Mladočehi in Slovenci.

Pri glavni obravnavi o deželnem proračunu
je v deželnem zboru češkem poslanec Herold,
jeden treznejših Mladočehov, pojasnjeval kaj se
bo zgodilo, ko po državnozbornih volitvah pri-
dejo Mladočehi v ogromni večini v državni zbor.
Po njegovih mislih bode Mladočehi od vseh
strani najbolj iskani zavezniki. — Med drugimi
je tudi poslanec omenjal Slovencev, povdružaje,
da bodo Mladočehi našli mnogo zaveznikov, ter
rekel: Govorite le s Slovenci in zve-
deli bote, kaj oni mislijo o nas. Z dru-
gimi besedami: O Slovencih nas nič ne skrbi, da
bi ne bili mladočehom zavezniki v državnem zbu-
ru. — „Tu moramo“, piše „Slovenec“, narav-
nost reči, da se Herold jako moti, zakaj velik
razložek je med tem, kar piše „Slovenski Na-
rod“, in kar misli narod slovenski. Svobodomi-
selna mladočeška stranka, ki vzbuja v domovini
husitske boje, ki najstrastneje nasprotuje kon-
fesionalni šoli, nima nobenih simpatij med
ljudstvom slovenskim, razven nekaj agentov ži-
večih v službi češke banke „Slavije.“ Kar pa
ti trobijo po svetu, to še ni mnenje slovenskega
naroda. — Mladočehi bodo s svojo vsestransko
prenapetostjo, s svojimi ateističnimi nazori, da

LISTEK.

Poljsko-rusko državno-cerkveno pravo.

Nedavno sem čital v nekem dunajskem, Slova-
nom avstrijskim dovolj naklonjenem nemškem listu
to le dogodbo iz Rusije: „V vasi Zavalijka živi 62
letni župnik Tit Zasoovski. On bolha in potre-
boje pogostoma zdravniške pomoči. Ker pa ni tako
premožen, da bi dve milj oddaljenega zdravnika več-
krat k sebi poklical, zato se sam k njemu pelje. Ta
potovanja pa so vzbudila pozornost ruskih uradov.
Zato so začeli poizvedati, iz katerega namena se žup-
nik Zasoovski vsi v mesto Wolosysk, in slednjé mu
prepovedó ta potovanja. Skofu župnikovemu, ki se
je zaradi te prepovedi pri governorju (namestniku)
pritožil, so odgovorili, da naj župnika v tak
kraj prestavi, kjer je kak zdravnik, pa
teh potovanj mu ne morejo dovoliti.“

Ta notica v nemškem dunajskem listu mi je
dala povod, da tudi jaz nekaj vrstic napišem o rus-
kih razmerah. Kar svemo o Rusiji in o pravnih raz-
merah na Ruskem, je to večinoma Rusije le solčna
stran. Ruske novine in ruske knjige, ker so strogi in
ostri državni cenacri podvržene, nam morejo opis-
vati le to, kar je v Rusiji lepega, dobrega in hv-
lovrednega, povdružajo in popisujejo njeno velikost,

moč in veljavo, nikakor pa nam ne dajo prilike, da
bi mogli gledati tudi njeno senčnato stran.

Pred kratkem mi je došel v roke prvi zvezek
zanimive, v nemškem jeziku pisane knjige, kateri je
naslov: „Poljsko-rusko državno-cerkveno
pravo.“

Knjiga je izšla preteklo leto v Lipsiji na Nem-
kem, spisal jo je na podlagi najnovejših državnih
naredb in lastnih praktičnih skušenj katoliški du-
hovnik. Res, da pisatelj tu pa tam morda preveč
črno vidi, vendar je iz knjige povzeti, da ga je pri
spisovanju knjige vodila ljubezen do pravice in res-
nice.

V prvem zvezku govori pisatelj večinoma o na-
redbah o „potnih listih“, katere je izdala ruska vla-
da, ki so zdaj v veljavi, a katere se namoravajo še
pojstriti.

Morda, da čitateljem „Soče“ vstrežem, če jim v
prosti prestavi predložim, kar pisatelj piše o nare-
dih, ki veljajo na Ruskem glede „potnih listov“

Pisatelj piše v vvodu:

Za rusko postavodajstvo je tisti človek, ki nima
potnega lista ali sploh nobene legitamacije ali po-
verilnega lista, nekaj nerazumljivega, ker kako legi-
tamacijo mora vsak vedno in povsod pri sebi imeti.
Še celo, če kdo za stalno stanuje v kaki vasi ali ka-
kem mestu, ima redar pravico stopiti v njegovo hišo
in ga prašati po njegovi „poverilni knjižici“; in če
je nima, potem bodi si gotov, da ga da redar ukle-
niti in zapreti. Gorje pa tistemu, katerega zasadijo
zunaj domačega kraja brez „potnega lista“...

Na Ruskem je človek sploh le za to ustvarjen,
da nosi seboj svoj „potni list“. Kdor tega nima, ni
vreden, da se „človek“ imenuje, ker nima človeških
prav. Če katerega dobé brez „potnega lista“, potem
ga imajo po § 956 kazenskega zakonika za „vlaču-
garja“ in ga obsodijo do 4 leta v zapor, med tem,
ko je za tacov veliko manjša kazen odmerjena.

Naj navedem tukaj le eden slučaj, iz katerega
bode čitateljem razvidno, kako ulogo deljansko ima
ruska postava o „potnem listu“.

Dogodek, katerega hočem povesti, se je vršil
l. 1882 v okraju Gostyn blizu Varšova. V tej okolici
se je klatila okoli cela družba lenjohov, potpuhov in
roparjev, ki so vsnemirjali prebivalce, jim kradli, po-
sebnó pa še odjemali živinčeta, kadar so je gnali na
trg v Krošnievico. Eden gospodar je tožil, da mu je
na poti zmanjkal eden prašč, drugi je rekel, da so
mu kravo odpeljali, tretji se je pitožil, da so mu
več konj ukradli i. t. d. In to je trajalo več dni.
Ker redarji tem tatovom in potpuhom niso mogli ali
niso hoteli priti na sled, sklene občinski predstojnik
v M., g. H., da hoče sam te tatove zaslediti. In po
dolgem poizvedovanju se mu res posreči, da v neki
krómi stakne ednega.

Občinski predstojnik ga vklepe, pa mu tudi
obljubi, da spet da prostost, ako naznani imena svo-
jih sovdležencev. Tat predlog sprejme radovoljno in
izpove vse, kaj in komu je ukradel in kje se vkr-
dano blago hrani. Izpovedbe njegove so bile prave
in resnične, občinski predstojnik zasadi v zaspamo-

vsa oblast izvira iz ljudstva, svoji domovini več škodili, kakor so ji do sedaj Nemci, njeni najhujši nasprotniki; vrgli bodo sedanjo vlado, a ne bodo zmožni zabraniti nove, še bolj jednostranske nemško-liberalne vlade, s tem bodo ne le sebi marveč tudi drugim slovanskim narodom v državi mnogo škodovali. Tako misli ogromna večina Slovencev o Mladočehih, in ako bi slovenski državni poslanci drugače ravnali, ne izvrševali bi svojih mandatov v smislu svojih volilcev."

Dopisi.

S Kobariškega, 26. januarja. (Šola na Ljubuškem. „Lloydov Jožef in njegov mešate!“) — Lepa je tudi ta. Drugod šole ustanovljajo, na Ljubuškem je pa sami zapirajo. Ljubuške, središče duhovnjake enacega imena, so majhna vas. Vraenci in Smaščani so si mislili: Mnogo nas je, pravica imamo do lastne šole; zakaj bi torej brusili naši otroci pote po razoranih stensih in ispranih klancih na oddaljeno Ljubuške? Prosili so šolsko oblast za ta jim je obljubila lastni šoli s potovalnim učiteljem. S to prošnjo so se zamerili pa Ljubuškim, ki bi ne zgubili radi svojih starih pravic do šole, kar je tudi umevno. Vsek rad tišč. kar ima. Nejevoljen človek pa nehoté sine in tudi stari marsikaj, kar drugim ni po volji. Doletela je marsikaka nevednost tudi ondsajnega učitelja. Ta, ne bodi len, ni pozabil, da hiša ni brez vrat. Pri sv. Luciji niso imeli od lanskega oktobra druge učiteljske moči. Prosil je za to izpraznjeno službo in dobil jo je. S tem je vstregel sebi in šoli pri sv. Luciji.

Rad bi sinil tudi o dopisu „Tolminkega“ v 3. številu „Nove Soče“. Povod sta mu dala dva lista, pisana vikarju na Tolminskem v zadevi kongruve. Prebrana sta bila v privatni družbi, vlekel je na uho njihju zadržaj gospod, ki ima morebiti mnogo dobre volje, nima pa še dovolj izkušnje. Prijatelj, ne gré pisati takó o možu, ki je naše gore list in kterega vedó sive glave drugače ceniti. Recimo, da njegovo delovanje komu ne ugaja in da se kdo z njegovimi nasori o politiki ne vjema: vendar m o ž takih priimkov tudi nasprotniku ne bo dajal nikdar.

In kaj naj rečem še le o „mešatu“ njegovem! Tretje leto teče še le, odkar je sedel nekdo po Savlovo pri nogah Gomalielovih, pa se drzne tistemu, iz čegar ust je slišal marsikako, ki mu utegne čez devet let prav priti, take pridevke dajati. Prijatelj, ta pot zna biti gladka, prava pa ni.

Z dežele, dne 26. januarja 1891. Resnično je pač to, da ako se kdo dan danas udá preveč branju slasti političnih listov, ta nikoli več v miru ne živi. To sem skušal sam, zadnje tri meseca leta 1889, in prve 3 meseca 1890 leta.

Tako sti me bili zmešali tačas obé tako prepirljivi Soči, da sem bil sklenil popolnoma opustiti branje političnih listov.

A kaj hočete, človek na stare dni mora ven-

vani krámi druge uzmovice ter jih odpelje k okrožni sodniji v Gostyn. Ali g. občinski predstojnik je jede lal račun brez krómarija, in se je vjel v hujšo zanj ko, kakor tatje. Proiskovalni sodnik v Gostynu mu namreč naznani, da se bo moral, ker občinski predstojnik nima pravice nobenega zvezati in vklemiti, zagovarjati pred kriminalnim sodiščem.

Občinskemu predstojniku je pretela ojetrejša kazen, kakor tatovom, katera je zasačil in pripeljal pred sodnika, ker kterega človeka samooblastno vklemiti, je po ruskih postavah toliko, kakor človeka „trpinčiti“, za kar pa ruske postavbe še ostrejšo kazen odmerijo, kakor za umor. Občinski predstojnik se zelo prestraši, vendar glave in pameti ne zgubi ter reče: „Jaz sem moral te osebe vklemiti, ker so bile brez „potnega lista“. To je predstojnika rešilo, ker človek brez „potnega lista“ nima, kakor politični sločinec, na Ruskem nikakih pravic.

Toliko za danas, drugkrat, ako bode ljubo čitateljem, podam še kak odlomek iz prav zanimive knjige. (Nam bode drago. — Vred.)

I. I.

(Dalje prih.)

dar imeti kako razvedrilo, zato sem se zopet pomisla v to stino časopisje.

In kaj? da zadostim stari moji strasti, lotil sem se še le napisati en neokreten članek.

Če me moj spomin še ni prav popolnoma zapustil, moj dopis bi bil prav za prav za „Novo Sočo“, ker pravijo, da Stara je zagrizena sovražnica učiteljem, a upanje imam, da mi vendar ponatise moj dopis, prvič za to, ker sem tudi jest star, drugič pa zato, ker nisem učitelj.

Prav po naključju naletel sem danes na prvo število Popotnika. V roko ga vzamem in koj na prvi strani berem sankcionirano postavo o plači Krajnskih učiteljev.

Veliko sicer ni, ne, pa saj v sili še muha medvedu pomore. Veseliti pa vendar mora Krajnske učitelje že zato, ker vidijo, da imajo moče med poslanci, kateri mislijo tudi na težavni učiteljski stan.

Ali ne veste, kaj so že stari Rimljani rekli: Kogar Bogovi sovražijo, njega so učitelja naredili. (Quem dii odere, magistrum fecere). Čudno je res to od mene, kako me je mogel Popotnik toliko zanimati, da prebirajo skoz in skoz nekako mehanično pridem še do predzadnje strani.

Tu berem še voščilo z Goriškega za novo leto. Kaj je bilo tu pisano, ni mi treba ponavljati, saj kdor je radoveden, Popotnika že dobi. Za to pa omenim le to, kar se tiče učiteljskih plač, ker sem še s tem začel.

Med drugim piše dopisnik z Goriškega, da je baje rekel prevzvišeni grof Coronini, da se bodo moglo le tedaj učiteljem plače povišati, ako Bog pošlje dobre letine. S kom pa je Bog pogodbo sklenil, da kadar bo dal enkrat dobro letino, da se bo to tudi ponavljalo leto za letom? Dragi moji, ta je pač boss. Tako daleč menda na Primorskem še ni prišlo. Treba je edino dobro gospodariti, in tudi učitelju ne bo treba trpeti lakote.

Zato, ker nisem učitelj, se mi menda ne bo tu podtikala sobičnost, pa prav neka posebna sila me žene, da tu spregovorim nekaj besedi.

Če se ne motim, sem v enem listu Soče bral, da ni upati na zboljšanje učiteljskih plač, dokler ni izplačan zemljiško odvezni dolg, in to bo baje še le leta 1895. Prav je, ali ste pa res za tedaj vse potrebe odstranili, da bo to edino za zboljšanje učiteljskih plač?

Šte diti, štediti je treba, in tedaj pa že ostane tudi za učitelje kaka drobtinica.

Uprašamo Vas, ki ste tu merodajni, ali ste se s pogodbo zavezali, da morajo biti dodelane v tem stoletju vse ceste čez hribe in doline, če prav na njih ni najmanjšega prometa? Ali morejo biti v tem stoletju dodelana vsa velikanška, čez vsako potrebo velika, šolska poslopja?

Nikar se ne varajte, da ste s tem že dosegli svoj namen, ako hodijo vaša deca v krasna šolska poslopja.

Nikarte misliti, da učitelj v borbi za vsakdanji kruh bo z sbranim duhom vbijal Vašim otrokom v glavo vse mu predpisane predmete. Revno je učiteljevo plačilo, reven je pa tudi njegov poduk.

Še vé, da učiteljem se podtika, da se preradi mešajo v politiko, ter da so včasih celo zbadljivi.

Ali ne veste, kaj pravi pregovor. Priklenjen pes okoli sebe grize.

Privoščite učiteljem spodobne plače, pa drugod jih držite oestro, nihče Vam tega ne bo mogel zameriti. V postavah se učitelj postavlja v vrsto državnih uradnikov, a te podobe nikjer drugod ni kakor v črni suknji, ako jo ima s čim kupiti.

Nadalje prašam, ali niso nepotrebne vsakomesečne seje okrajnih šolskih svetov. Ali ne požrô te lepo svoto denarja? Ali bi se te ne dale skrečiti na vsake 3 mesece, in bi se ta denar porabil za druge potrebe?

Kakšni nepotrebni stroški so za učenje ročnih del na deželi in kaj se z njimi doseže, hočem prihodnič pisati, ako mi boš, moja Stara, tako postrežna. (Vaši dopisi nam vgejajo. Vred.)

Pravijo tudi, da se na c. k. vadiščah podučuje godba. Vprašam Vas, kakšno korist ima od tega učitelj, učence in ljudstvo sploh?

Kaj pravite Vi, ki postavbe kujete, ali bi bilo res tako napačno vpeljati na vadišnico zopet nauk za orglje mesto za gosli? Ali bi bil res tako velik greh, ko bi se tu vezali nekoliko cerkev in šola? Mislim, da če rečem, da bi bilo to sploh vsem na korist, da se ne motim.

Ali bi ne bilo s tem pomagano ljudstvu, učiteljem in cerkvi. Glejte v prvi vrsti na davkoplačevalce, ker oni so, ki vse vzdržujejo.

Ali je bil tako velik greh ko sta bila nekdanj cerkev in šola nekako tu zvezana?

Koliko se trudi verni Slovenec in kaj vse ne žrtvuje, da bi imel lepšo božjo službo.

Od kar pa se je odpravil nauk za orglje iz vadišč, morajo občine in cerkve segati globoko v žep, ako hočejo imeti organista. Učitelji bi lahko opravljali službo organista na vikarijatih za 50-70 gl., na farah pa za 100 gl. med tem, ko drugi organist s to plačo ne more izhajati; s kakim veseljem

bi učitelji podučevali v šolah petje, češ, da s tem nekaj zaslužijo, in pa izuče sebi na korist in učenem v veselje dobre pevce.

Cerkve bi se rade podvrgle spodobnim nakladam za take šole, ne bilo bi vednega mrzenja med duhovnom in učiteljem, in ljudstvo bi ljubilo in spoštovalo takega učitelja, ki bi ob nedeljah ostal pri domači božji službi; učiteljem bi se na tak način dalo kaj zaslužka k njegovi beraški plači, in ne bila bi mu prilika dana si drugod iskati nedeljskega razvedrila. Poglejmo, saj se še dobijo učitelji — organizisti, pa jih ljudstvo ljubi in spoštuje; ali so pa mar zato za šolo slabši od drugih? Nikakor ne! Zato pa glejte, da v šolo vvedete res take nauke, kteri zamorejo ljudem biti na korist. Gosli se pa k temu priležejo prav toliko, „come un pugno sull'occhio“ ali pa, kakor medvedu ples.

Draga moja Stara, ako mi dovoliš, v prihodnje ti napišem še o kmetijski šoli kaj. Ako me pa ti odpraviš, k „Mladi“ že ne maram.

Resnicoljub.

Iz hribov 26. januarja. — Jaz te prav pazljivo berem, draga mi „Soča“, ker drugega slovenskega političnega lista nimam; in zaradi tega so mi tudi dopisi iz Ljubljane dopadali, ker prihajajo iz središča naše domovine, in ker posebno iz dopisa, ki se nahaja v 4. listu, razvidim, da imajo tudi drugod enake misli, kekor jaz, o sedajnim nezdravem stanju duhov na Goriškem. Jaz sem še vedno teh misli, da valovi posvetnih bojev imajo nedotaknjeno pustiti duhovščino, in če bi si kdč upal to trdno skalo, če tudi le v enem delu, blatiti, da vsi za enega in eden za vse morajo edinstveno odvracati vsakoršne napade in, ne v javnosti a mpak med sabo, s krščansko ljubeznijo, ki pa pozna tudi o jstrost, poravnati nered, ki se v vsakem stanu človeškem morejo goditi.

Gledé tukaj izrečenega pravila pa, — tako se meni zdi, — se pri nas prav veliko greši. Nočem tukaj prežvekovati iz gredov, — drugačnega imena bi ne vedel, — ki so se godili zadnje čase v javnih listih, — vsi te poznajo. Ti izgredi „ikomur ne hasnijo, škodujejo pa najbolj stvari sami, kateri mislimo koristiti. Jaz menim, da moje besede berejo razumni možje in da ne ostanem le „vox clamantis in deserto“.

Naše načelo je zmiraj bilo, je in bo, da po poti nam natanjčno odkazani, stopamo, in to nam tudi brani, da se za malenkostne reči dvomljive vrednosti ne potegujemo v taki meri, kakor se nekteri še za Najvišega ne potegujejo. In s tem se sami ponižujemo.

Jaz mislim, da izražam željo mnogo svojih sovrstnikov in sotrudnikov v vinogradu Gospodovem, da vsi porabimo vse svoje najboljšje moči za boljše stvar, ki je sedanjji prepir, in da ne dovolimo, da se med nas zabije klin narodnostnega prepira, posebno še v lastnem taboru, ki v vseh slučajih gotovo ni čist.

Star duhovnik.

S Krasa, dne 27. januarja. Tudi jaz sem dobil vrnen priziv na vis. c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje proti odloku vis. c. kr. namestništva v Trstu, katero ni hotelo naše duhovnije pripoznati na podlagi postavbe z dne 19. aprila 1885 (N. 47 R. G. B. §. 1. Al. 2) samostalnim vikarijatom. Tudi mojemu prizivu so kot vzrok nevedne rešitve pripomnili posnetek iz „Hofdekret-a“ z dne 9. novembra 1784 št. 2507. Da je pa zaki temu za nas tako nevednemu tolmačenju omenjene postavbe ves drug, ve vsakdo; zato je tudi samo ob sebi umevno, da iščejo, kakor slišim, skoraj vsi oni, kojim je vis. c. kr. ministerstvo priziv zavrnilo, pomoči pri upravnem sodišči. Jaz, (in morda tudi še kdo drug,) pač nikakor ne morem razumeti, kako da vis. c. kr. ministerstvo vsteje nekatere vikarijate samostalnim duhovnijam, med tem ko drugim pri enakih pravno obstoječih razmerah ta znak zanikuje. To uganko pa nam bodo gg. zagovorniki naših ngorov pred upravnim sodiščem rešili.

Zapisal sem: gg. zagovorniki! Temu mi dajajo povod nekateri nasveti v „N. S.“ Kakor je meni znano, je skoraj vse priziv (in sicer brezplačno — Vred.) na vis. c. kr. ministerstvo sestavljal blag. g. vitez dr. Tonkli. Seveda, 1886. in 1887. leta bile so med goriškimi Slovenci vse druge razmere. Tačas smo še vsi vedeli, da g. vitez dr. Tonkli kaj razume in kaj zna. Tačas tudi naš spomin še ni bil toliko opešal, da se je imenovani gospod za nas Slovence na Goriškem trudil. A prišel je čas, ko je veliko njih začelo zajemati iz reke pozabljivosti „Nove Soče“, in razmere so se predru-gačile.

Nočem vsiljevati svojega prepričanja nobenemu, ali nekaj vendar ne morem zamolčati. Povejte

mi, č. gg. sobratje, ki ste tako odločno pristopili k stranki „Nove Soče“, kaj Vas je k temu nagnilo? Že čujem odgovor: „domo — in narodoljubje!“ — No! odgovor je krasen, dejanska izpeljava pa še lepša.

Narodoljubje! Nisem poklican, da bi g. viteza dr. Tonklija zagovarjal. Ako njemu več ne zaupate, to je Vaša skrb. Tudi ni treba, da bi moral prav on vse prizive sestaviti; pa tega ne morem razumeči, da bi morali tujce na pomoč klicati. Kot narodoljubi povejte mi, v čem, kako in kedar se je pregrešil dr. Abram, dr. Jakopič in drugi slovenski odvetniki, da glede sestavljanja ugovorov na upravno sodišče nočete pri njih pomoči iskati? Osobito glede dr. Abrama. Kdo Vas, č. gg. sobratov, ki službuje že kako leto na enem in istem mestu, ni že iskal in vselej tudi našel sveta in podpore pri g. dr. Abram kot deželnemu odborniku? In vendar bi rad vidil tistega, ki bi se drznil dr. Abram, (da drugih ne imenujem,) zanikati narodoljubje.

Drugi pravi, da se obrne k dunajskemu odvetniku iz domoljubja. V „Novi Soči“ sem nedavno bral, da nekdo kot najbolj spretnega odvetnika na Goriškem priznava dr. Frapportija. V ravno tistem listu pa ravno tisti gospod priporoča kot edino sposobnega odvetnika, da nam sestavi in naše ugovore pred upravnim sodiščem zagovarja, dr. Fuchs na Dunaji. Drugi gospod priporoča pa v št. 8 „Nove Soče“ dr. Porzerja. No! expens-noto dunajskih odvetnikov ne bom že v naprej ocenjeval, ker je bodo dotični gospodje že tako v svoje začudenje brali; ali kot narodo — in domoljube gospode bi vprašal: Vam se li ni dozdevalo, da s tem, ko zagovarjanje lokalnih zadev izročite dunajskim odvetnikom, žalite domače in goriške odvetnike sploh?

Vi žalite domače narodne odvetnike, ker jim kot Slovenci dajate nezaupnico, in žalite goriške odvetnike sploh, ker ne nahajate med njimi moža, kateri bi zamogel Vašo zadevo pred upravnim sodiščem zagovarjati. Pojdite in učite se od Italijanov. Njim je, če družega ne, dr. Lovisoni vsaj rešil čast goriških odvetnikov pred državnim sodiščem. — Potem pa neprenehoma vpijete: „Svoji k svojim“: Pojdite raketom žvižgat!

Zagrizenost in mrženje, sad „Nove Soče“, dozorelo je že res tako daleč, da nas Goričane, in posebno še nas goriške Slovence, nekateri brezozirno pred svetom smešijo. Bo li kedar konec temu nevrednemu početju?!

(Tako hitro se to še ne bo zgodilo, kakor mi razmere poznamo. — Vred.)

Politični pregled

Notranje dežele.

Vsled cesarskega patenta z dne 23. t. m. razpuščen je državni zbor. Priprave za nove volitve se takoj naročajo. Dunajski uradni list dodaja temu sporočilu vzroke, zaradi katerih je vlada razpustila državni zbor in pojasnjuje vladni volilni program.

Tirolski deželni zbor je bil 22. t. m. nenadoma zatvorjen. Ko sta bila namreč namesto odstopilših italijanskih deželnih odbornikov izvoljena iz skupine mest liberalni dr. Hellrigl in iz cele zbornice konservativni dr. Wackernell, stavljal je dr. Dordi predlog, da naj se nujno obravnava poročilo italijanskih poslancev o avtonomiji za Trident. Nujnost tega predloga je bila vsprejeta z ogromno večino, a na to takoj vstane cesarski namestnik, ter izjavi v cesarjevem imenu, da je zborovanje zaključeno. Ostal je torej nerešen načrt italijanskih poslancev o narodni avtonomiji, kakor tudi šolski predlogi. — Italijanski poslanci so vsi svoje deželnozbornske mandate odložili, ter to naznanili deželnemu glavarju. —

Katoliški zbor za štajersko deželo. Prve dneve meseca aprila t. l. nameravajo štajerski katoliki, nemški in slovenski, osnovati katoliški shod. Tak shod ima namen pojasniti na podlagi katoliških načel krivično zatiranje manjših narodov po močnejših ter pokszati, da naj na svetu vlada pravičnost, ne pa močnejšega pest. — Avstrijski narodi morajo iskati, kar jih druzi med seboj, ne pa, kar jih loči. V to svrhu pa nam ne zadostujejo izključno narodna načeta.

Ogerski primas, kardinal Simor,

je vmrl dne 23. t. m. Pokojni cerkveni knez je vžival popolno zaupanje pri papežu in pri cesarju. Bil je od ogerske vlade popolno neodvisen ter je iz tega vzroka imel v teku let z vlado mnogo prask, pri katerih je odločno branil cerkveno svoje stališče. V sedanjih prepirnih dobah, ko se framasoni pripravljajo ogerskim katolikom pravice kratiti, mu bodo težko vdobili naslednika, kakoršnega potrebuje katoliška cerkev na Ogorskem. — Stolni kapitelj v Ostrogonu zahvalil se je bolj udano brzojavnim potom cesarju za njegovo sožaljevanje. Konzistorij je izvolil škofa Majerja za stolnega vikarja.

Vnanje države.

Nemčija. Dne 26. t. m. popoldne vdeležili so se v Berlinu krsta najmlajšega (šestega) sina cesarja Viljema: cesarica, cesarica Friderik, udje cesarske družine, državni kancelar Caprivi, grof Moltke, ministri in drugi dostojanstveniki. Okoli krščenca so stali botri, mejnjimi nadvojvoda Evgen, kot namestnik našega cesarja, ki je donesel cesarici kot botriuo v dar brilantni kinč (vrednosti 40.000.), in vojvoda Genovski, kot namestnik italijanskega kralja, oba s trakom reda črnega orla. Zvečer je bil dvorni obed. Princ je dobil ime Eahim Franc Humbert.

Belgija. Dne 23. t. m. ponoči vmrl je prestolonaslednik princ Balduin, sin grofa Filipa Flanderskega. Porojen je bil 3. junija 1869. l. Bil je stotnik pehote in kr. pruski konjeniški stotnik. Kralj Leopold II. je njegov stric. Ker nima ta nobenega sinu, bil bi umrl princ njegov prestolonaslednik. Zdej pa je princ Albert, rojen 1875. l., belgijski kraljevič.

Francija. Kakor se poroča iz Pariza, so priredili preteklo saboto anarhistje demonstracijo, katere se je vdeležilo do 500 oseb. Šli so po mestu in kričali: „Živela anarhija! Kruha!“ Policija je razpršila rogovileže, nekatere je pa zaprla. Več anarhistov je priznalo, da so dobili denarja od anarhističnih časnikov; pri nekaterih anarhistih so dobili celo orožje.

Španija. Poroča se, da menijo španski katoliški krogi prirediti v Saragosi nov katoliški kongres, katerega bi se vdeležili razven duhovščine tudi mnogi aristokratje.

Italija. Italijanski zbornici je predložen načrt za preosnovo uprave. Italijanska vlada skuša že na vse načine, kako bi si pomagala iz tesnega finančnega položaja. Dokler bo vladal v italijanski upravi liberalni sistem, zdihoval bo italijanski narod in trpele bodo finance državne.

Anglija. Te dni je pričela angleška spodnja zbornica svoje zborovanje. Parnell, dosedanji vodja irske stranke, je takoj predlagal, naj se pograja vlada zaradi pritožeb irskega prebivalstva.

Domače vesti.

Duhovske spremembe. Župnikom v Kojškem imenovan je v. č. g. France Marinič, vikarij v Ravnici. Ali kakor slišimo, preseli se na avoje novo mesto še le o sv. Juriji; č. g. Jernej Mullon, kaplan v Romansu, pa je postal župnik v Rudi.

Premestjenje. Govori se, da bo o. kr. okrajni glavar v Pasinu, g. Simzig, premestjen kot okrajni glavar v Sežano in da pride na njegovo mesto za okrajnega c. kr. glavarja g. Fabris.

Razpisane so nove državnozbornske volitve vsled odloka vis. o. kr. namestništva v Trstu z dne 26. t. m. Te volitve se bodo vršile za skupino slovenskih kmečkih občin dne 4. marca t. l., in sicer volijo v posameznih občinah izbrani volilci za sodnijske okraje: Gorica, Kanal in Ajdovščina v Gorici; za sodnijska okraja: Tolmin-Cerkno v Tolminu; volilci sodnijskega okraja Bolec volijo v B. l. u. Volilci sodnijskega okraja Sežana in sodnijskega okraja Komen oddajo svoje glasove v Sežani.

— Tistega dne bo tudi volitev drugega državnega poslanca za skupino laških kmečkih občin za sodnijske okraje: Gradiška, Kormin, Červinjan in Tržič (Montalcone) v Gradiškem. Tretjega državnega poslanca iz naše kronovine volijo mesta in trgi združeni z kupčijsko in trgovinsko zbornico dne 8. marca, četrtega pa veleposestniki italijanski in slovenski dne 9. marca t. l.

Volilni shod za nove državnozbornske volitve imelo je katoliško-politično društvo: „Circolo cattolico“ v Gorici dne 27. t. m. Predsednika, viteza Baubela, namestnik dr. Mahnič pozdravi v nenavadno obilnem številu navzočih društvenike. Navzoči so bili tudi zastopniki Slovencev iz Gradiškega okraja in več Slovencev iz okolice. Gosp. podpredsednik, dr. Mahnič naprosi z ozirom, da glavna točka dnevnega reda zadeva v prvi vrsti razmere v Furlaniji, g. odbornika mnsgr. Alpija, da vodi obravnave. Prvi povzame besedo mnsgr. Jordan, stolni prošt. Kot bilši državnozbornski poslanec pojasnjuje svoje stališče v državnem zboru v popolno zadovoljevanje navzočih, tako, da po nagovoru mnsgr. Alpija in vsled priporočila viteza Dollac-a vsi navzoči enoglasno proglasijo mnsgr. Jordana kandidatom državnega poslanca za kmetško skupino laškega oddelka naše kronovine.

Novoizvoljeni državni zbor se snide prve dni aprila, da izvoli člane posameznih odsekov in podaljša budgetni provizorij. Med tem časom bo budgetni odsek določil proračun, ki pride kot zadnja točka v raspravo. V septembru bodete sborovali delegacijo.

Državnozbornske volitve. V Ljubljani biva joči narodni poslanci so se v torek sešli ter nje dnikili o postopanju glede na državnozbornske volitve. Kandidate postavljali in volilcem priporočali bo širil narodni odbor, ko polzve iz cele dežele od saupnih mož mnenje volilcev.

Slovesno so pogrebeli prečedeni torek grofco Elmo de Nugent, vnukinjo baronice Angioline de Ritter-Zahony. Preblaga je bila za ta svet, zato jo je Gospod po dolgi in hudi skušnji poklical v ovetu mladih let na večno plačilo.

Društvo sv. Mohora je valod modrega izreka „Corrierevega“ ustanovljeno, da se širi slovenščino po Koroškem v krajih z mešanim prebivalstvom. Še več lepega nam ta list pove o društvu, posebno glede njene tiskarne. A človeku se že gabi te nalslanosti brati. Kaj ta list vsega ne piše proti osnovanju slovenske šole v ločniški fari za otroke, kojih slovenski stariši zahtevajo slovenske šole. — Nedavno v Gorici vmrlega v. č. g. župnika Sembera-Soto Mtarina proglašja za najhujšega paulavista! — Temu listu po vrednosti odgovarjati trebali bi v Gorici dnevnik.

Vspored veliki Besedi, ki se priredi v dan 1. febr. t. l. v proslavljanje petindvajsetletnega delovanja gospoda Ernesta Klayžarja na dramskem polju v prostorih „GORIŠKE ČITALNICE“:

Duhovin Jenko: 1) „Naprej,“ poje sopran, alt in moški zbor. 3) Protog. Davorin Jenko: 4) „Što čutiš“, poje moški zbor. 4) „Sam ne vé, kaj hoče.“ — Dramatska gluma v jednom in 1/2 dejanja. — Poslovenil ANDREJČEKOV JOZE.

Osebe: Svojetinski, major, Kordelija Gorovska, njegova sestra, vdova. Emlija, Tokla, njini sestrični, Ljudevit Prohaska, profesor. Ivan, sluga. Igra se vrši v hiši gospe Gorovske. A. Šhör: 5) „Velika brilantna fantazija jugoslovenskih napevov“ za glasovir. A. Foester: 6) „Naše gore poje mešan zbor. Fr. Prešeren: 7) „Povodni mož“ deklamacija. Beriot: 8) „Air variè“ za gošl s spremljevanjem na glasoviru. A. Foester: 9) „Veneo narodnih pesmij,“ poje sopran, alt in moški zbor s spremljevanjem na glasoviru. 10) „Dva gospoda, pa je den sluga.“ — Burka, s petjem v jednom dejanji. Poslovenil Davorin Hostnik. Osebe: Leopold Prostin, slikar. Ivan, njegov sluga. Grdin, Pavlina, mlada vdova, njegova bratranka. Lizika, njena hišina. Natakar. Prisorišče: Gostilna v topličah. Po besedi ples. Med počitkom banket.

Odbor.

Razne vesti.

Odlikovanje. Nj. veličanstvo cesar je podelil knezu in nadškofu dunajskemu, dr. Antonu Grunschu veliki red Leopoldovega reda in imenoval cerkvenega kneza ob jednom za prelata tega reda.

Ogerski Primas in kardinal Simor, ki je dne 23. t. m. zjutro vmrl, rodil se je dne 23. avgusta 1813 v Stolnem Belemgradu kot sin revnega čevljarja. Leta 1850 je prišel kot naslednik Strossmayerjev za dvornega kapelana in vodjo na vilja

izobrazevališče pri svetemu Avgustinu na Dunaji. Leta 1854 je bil imenovan za škofa v Rabi, leta 1867 za nadškofa v Ostrogonu; to leto je v Budi kronal presvetlega našega cesarja kot kralja ogerskega. Leta 1873 je bil imenovan za kardinala. Pokojnik je bil kremenitega značaja, kar je večkrat pokazal naproti ogerski vladi; žal, da je bil večnoma osamljen v boji zoper prekucijske ideje v verskem in socijaldemokratskem osiru. Njemu je v prvi vrsti prištevati zasloga, da ni katoliška cerkev na Ogerkem postala dekla državni ideji madjarskega absolutizma. — Veliki so bili njegovi dohodki, („Corriere“ pravi, da znašajo dohodki nadškofa v Ostrogonu dva milijona lir; — mi ne vemo, od kodaj Madjari z lirami plačujejo? Vred.) a ne mnogo manjši bili so tudi stroški za sementišča, gimnazije, učiteljska, ljudske šole in bolnišnice, katere je popolnoma vzdrževal.

Povodnji. Iz Francoskega se poroča, da so, kar se sagg taja, nastale povodnji v mnogih krajih severne Francije. V Saint-Quentinu je poplavljen predmestje Saint-Jean, mnogo hiš se je sesulo. V Lieuviana stoji voda meter visoko na glavnih cestah. — Tudi v belgijskih provincijah so naredile povodnji mnogo škode. Več bruseljskih predmestij je poplavljenih. Voda narašča in v Bruselj dovažajo živila v čolnih.

Odločen korak. „Slovenec“ v št. 14 z dne 19. januarja piše: Včeraj so po tukajšnjih župnijskih cerkvah: pri sv. Jakobu, pri sv. Petru in pri o. franciskanih preditali iz lece naslednjo izjavo: „Dragi župljani! Sv. Oče papež so poslali okrožnico do vseh škofov in vernikov s prošnjo, naj bi se te božične praznike spomnili toliko milijonov revnih zamorec ter jim pomagali z radovoljnimi darovi, da se rešijo iz trde sužnosti in nevere. Kakor drugod ste tudi Vi z veseljem spolnili to prošnjo sv. Očeta ter radovoljno položili svoje darova na altar v ta blagi namen. Hvalo za to Vam bodo vedeli rešeni zamorci in Bog bo povrnil to dobro delo usmiljenja. Pa sladko zavest tega dobrega dela Vam je ogranilo hudobno pisanje ljubljanskega časnika „Slovenskega Naroda“, kateri z asramovaje govori o Vas kakor o „trejalih in trejalkah“, ki ste hodili gledat „blagoslovljenega mura“. Po naših (cesarskih) postevah Vaš duhovni pastir ne more nič storiti, da bi Vam dobil zadoščanje za tako psovanje, ali ker je bilo razžaljenje očitno, hočemo je vsaj tudi očitno z vso odločnostjo zavrniti. Vas pa prosimo, da zabranite temu listu razširjenje med družine in da prav goreče molite za spreobrnjenje naših domačih sovražnikov sv. cerkve“. — „Sl. N.“ pripomna na to: „V očigled tej izjavi konstatujemo, da vstrajamo pri svojih nazorih. ... Z narodno-gospodarskega, a tudi z družnega stališča ne zdi se nam umestno, da se denar odvaža iz dežele in v božjih hramih radovednost pase. Sicer pa z veseljem pozdravljamo z lece v treh cerkvah prečitano izjavo, ker našemu listu ne bode škodljiva, marveč je le — priporočilo na naročbo“. — Kdor to bere, temu pač ni treba, da mu „Sl. N.“ na drugem mestu zagotavlja: „Mi smo katoličani, pa ne po nazorih Mahničevih“. — Katoličan, ki s sramotnjem skuša odvrniti ljudstvo od cerkvenih bogoslužnih opravil!

Brezverska srednja šola. V Suczawi v Bukovini je velika gimnazija, na kateri se ne poučuje veronauk. V spričevalo zapisujejo opazko, da se na tem zavodu veronauk ne uči. To šola pohaja nad 200 učencev, med katerimi je nad polovico židov. Tako vrejena šola se pač ne vjema z avstrijskimi zakoni in se je zatorej čuditi, da naučna uprava tak nedostatek trpi. Da bi v naučnem ministerstvu o tem ničesar ne vedeli, si pač misliti ne moremo. „Sl. N.“

Minister Gäutsch in berilo za katoliške ljudske šole. „Brixner Chronik“ piše: „Katoliško šolsko društvo je izdalo za ljudske šole prvi del berila ter je po stari navadi prosilo in dobilo potrdilo od dunajskega knez nadškofa Visoko naučno ministerstvo, kateremu se je potem berilo izročilo v potrditev, je sicer ugodilo tej želji, toda s tem pogojem, da se odstrani iz naslovnega lista aprobacija nadškofova.“

Družba sv. Mohorja. Med tem, ko udje Mohorjeve družbe sprejete knjige pridno prebirajo, hiti Mohorjeva tiskarna pripravljati nove knjige za tekoče družbeno leto. Ravnokar se dovršuje „Življenje Marije Device in sv. Jožefa“ in pa „Občnina zgodovina“; pridno se stavi in kmalu se bodo tiskale občane molitvene bukve; pričnemo tudi z delom „Slov. Večernicami“ in s „Fiziko“, in koj potem, ko v roke dobimo imena letošnjih udov, pride zadnja knjiga, „Koledar“, na vrsto.

Ker izkušnja udi, da največ udov privabijo k družbi pobožne, zlasti pa molitvene knjige, nazna-

njamo, da izide letos sicer isti molitvenik, ki je oglasen v „družbenem oglasniku“; a napovedanim, po škofa Jak. Peregr. Pavliča spisanim trem delom onega molitvenika dodal je g. predstavljalec še četrty del, ki obsega navadne molitve, kakor: juterno in večerno molitev, mašne molitve, litanije, križev pot, molitve k sv. patronom za srečno zadnjo uro itd. Tako urejeni molitvenik z imenom: „Gospod, tebi mi pomagati!“ služil bo lahko vsakemu kristjani za domačo in cerkveno božjo službo. Bolnikom, starim ljudem in onim, ki so slabih oči, pa morda še drugim ugajal bode molitvenik gotovo tudi v tem, da so molitve tiskane s velikimi črkami, kakor doslej še v nobeni drugi Mohorjevi knjigi. Zato prosimo, pri vabilu k letošnjem pristopu slovensko ljudstvo na to posebej opozarjati.

Kdor želi molitvenik v platno vezan dobiti, naj doplača 30 kr., v nanje in z zlato obrezo pa 50 kr. Pri tej priliki še enkrat aljudno prosimo č. č. gg. poverjenike, naj družbo priporočajo in naj kakor dandaj požrtovalno nosijo breme nabiranja in zapiso- vanja udov, da se družba v korist in čast slovenske- mu rodu vedno bolj razširi in udomači, zlasti v po- mejnih krajih Slovenije. Pred vsem pa želimo letos, da bi se oglasilo prav mnogo dosmrtnih udov, ker bomo že to spomlad pričeli z izdajanjem nove, pro- stornejše tiskarne in knjigoveznice in bo za to treba mnogo denarjev. Kdor je še mlad in trden, bo le sam dobiček imel, če plača 15 gld. na enkrat, namesto da bi po 1 gld. plačeval morda 30 do 40 let. Že več starejših udov nam je reklo, da se kesajo, zakaj se niso v mlajših letih zapisali za dosmrtno ude, ker zdaj so tih 15 gld. že vplačali pesamično in morajo še znanprej plačevati. Kdor ima zdrave otroke, naj tiste zapše za dosmrtno ude, ker jim tako pomore, da bodo morda mnogo, mnogo let dobivali družbene knjige po vrsti, ne pa, kakor se zdaj včasih zgodi, da kdo nekaj let plačuje, potem pa eno leto vmes pozabi ali ne more plačati; in po tem ima knjige, ki hodijo po več let na svet- lo, pretrgane, ker mu manjka zvezka od tistega leta. Vseled tega izgubi vselej do cela knjige, ktero bi sicer vezati dal, ako bi bila popolna. Družba in udom bo torej enako pomagano, ako se oglasi prav mnogo dosmrtnih družbenikov. Za novo stavbo si boče namreč družba morala denarjev vzeti na po- sodo in za iste plačevati obresti; če se pa nabere dovolj dosmrtnine, sme družba ta denar v hišo na- ložiti, in obresti plačujejo se potem iz najemščine in zaslužka tiskarne za natisovanje knjig ustanov- nikom.

Konečno opozarjemo še posebno vse naše č. č. gg. poverjenike, da naj se nabira družnikov skle- ne z zadnjim dnevom meseca februarja in naj se vpi- sovalne pole z denarjem vred pošiljajo pod napisom: „Družba sv. Mohorja v Celocu“ franko v- saj do 5. marca t. l. družbinemu blagajniku. — Kdor se pozneje oglasi, ne more se šteti za uda in mora plačati za knjige tisto ceno, kakor po knjigar- nicah.

Na spremembo stanovišča društvenika med letom se družba pri tolikem številu ne more ozirati; vsak ud dobi tedaj knjige tam, kjer se je dal vpisati. **Bog daj srečo!**

V Celocu, dne 20. januarja 1891. l.
Odbor družbe sv. Mohorja.

Strahni prizor. V Montley-u na Angleškem predstavljale so v neki dvorani meloletne deklice nespodobno igro. (Tudi v Gorici razveseljujejo menda šolo obiskajoči fantiči in deklice svoje rodi- telje in druge gledalce z javnimi plesi. Ured.) Pri omenjeni veselici nastopilo so belo oblečene deklice s svetilnicami v rokah. Kar nakrat se odni izmed njih oblačilce vname in se preden se nazoči zavejo, je že petnajst deklic v plamenu. — Ob tej priliki moramo pritrčiti besedam knjigotrčca Ig. pl. Klein- mayr-a et Fed. Bamberg-a v Ljubljani: „Čudno se zdi človeku, kadar opazuje šest — do desetletne dečke in deklice, ki se sprehajajo, kretajo in govore, kakor odrasli gospodiči in gospice. Nimajo vere ne na Mik- lavža, ne na parklja, ne na divjega moža, ne na Pač- ka. — Z dvajsetim letom, najpozneje, začne se pohajanje domačih plesov in prve srčne zapletke; kaj čuda, če je potem telo v šoli, duh pa se kiati, Bog ve, kje. Potem pa preiskujemo, zakaj se vsled nesrečne ljubezni in žaljene časti meré petnajstletni dečki. Zakaj? Ker je bilo vse njih življenje (o d- goja Ured.) naroba, ker nikdar otroci bili niso.“

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 4.66 p. Met. (ca. 450 versch. Dessins) — vers. roben- und stückweiss porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik- Dépôt G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Vabilo.

K občnemu zboru dne 9. februarja 1891 ob 11. uri predpoidne v društvenih prostorih ulica Ascoli št. 1.

Dnevni red:

1. Poročilo za društveno leto 1890.
2. Potrditev računa za leto 1890.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev ravnateljstva.
5. Volitev nadzorstva.

Goriška ljudska posojilnica,
v Gorici, dne 25. januarja 1891.

Ravnateljstvo.

Pošilja blago dobro upravljeno in poštino prosto!

Teodor Slabanja

rebrar v Gorici, ulica Morali št. 17.

priporoča se vljudno pri visoko častiti du- hovščini v napravo cerkvenih posod in o- odja najnovejše oblike, kot: monstrane, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji po- zlati in posrebrti. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Pošilja blago dobro upravljeno in poštino prosto!

5 do 10 gld. na dan

prisluzi gotovo

brez da mu je treba glavnice na lastni dobiček ali zgubo, kdor prevzame razprodajo postavno dovoljenih lozov in državnih denaravljavnih pa- pirjev. — Ponudbe je pošiljati:

„Lose“ an die Annoncen-Expedition

J. Danneberg, Wien, I., Rumpfgasse 3.

RESEN OPOMIN

vsem, ki še nimajo police.

Polica (pismo, ki dokazuje, da je kdo zavarov- van) je potrebno posebno če kdo hoče izposoditi si denar na zavarovano blago, ali pa če kdo hoče s testamentom postaviti kako volilo za svojo družino, (polica velja kakor gotova denar); ona je potrebna zadolženim posestnikom hiš in zemljišč, ker pri nagli smrti se dedišem izplača zavarovana vanta, tako da morejo smatrati, da njihove nepremakljive se proste dolgovi; za novo poročene je polica važna, ker ona omogoči, da se poročeni in otroci brezpogojno preskr- bijo; tudi služi polica kot kavicija ali pologa, in pri družabnikih v kupčiji kot vzajemna varščina; s polico pri zavarovanjih za življenje se vselej najbolj varno, varčno in dobro naloži denar, in toraj je polica več vred- nosti, ko so hranilnice.

Kako se najlože in najbolje polica dobi, brez- plačno pove usimeno in pismeno varovaje skrivnost:

Viti nadzornik za zavarovanje Klein Dunaj.

I. Ob. Donaustrasse 59 od 3-5 ura.

Brezplatne poizvedbe v vseh zadevah, ki tičejo kredita proti zavarovanju na nepremičnini in brez zaslave.